

09 Oct 2024

జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ వార్తలు

<p>ఇండియన్ వైల్డ్ యాస్</p>	<p>వార్తల్లో ఎందుకు ప్రస్తావించబడింది?</p> <ul style="list-style-type: none"> • ఈ సంవత్సరం ప్రారంభంలో గుజరాత్ ప్రభుత్వం నిర్వహించిన 10వ వైల్డ్ యాస్ జనాభా అంచనా (WAPE) గుజరాత్‌లో అడవి గాడిద జనాభా 7,672 ఉన్నట్లుగా అంచనా వేసింది. <p>ఇండియన్ వైల్డ్ గాడిద గురించి:</p> <ul style="list-style-type: none"> • జాతులు: ఆసియా వైల్డ్ యాస్ (ఈక్వస్ హెమియోనస్) ఉప-జాతులు, గుజరాత్‌లో స్థానికంగా ఖుర్ అని పిలుస్తారు. • లక్షణాలు: <ul style="list-style-type: none"> ○ గుజరాత్‌లోని వైల్డ్ యాస్ అభయారణ్యంలో తీవ్రమైన పరిస్థితులను తట్టుగలదు. ○ ప్రాథమిక ఆహారం: ఎడారిలోని ద్వీపాల నుండి గడ్డి. • విస్తరణ: <ul style="list-style-type: none"> ○ చారిత్రాత్మకంగా వాయువ్య భారతదేశం, పాకిస్తాన్ మరియు మధ్య ఆసియా అంతటా కనుగొనబడింది. ○ ప్రస్తుతం గుజరాత్‌లోని లిటిల్ రాన్ ఆఫ్ కచ్‌కు పరిమితమైంది. • నివాసం: ఎడారి మరియు గడ్డి భూముల పర్యావరణ వ్యవస్థలు. • పరిరక్షణ స్థితి: <ul style="list-style-type: none"> ○ IUCN: ప్రమాదానికి దగ్గరగా వుంది. ○ CITES: అనుబంధం II. ○ వన్యప్రాణుల రక్షణ చట్టం (1972): షెడ్యూల్ I. • పర్యావరణ ప్రాముఖ్యత: <ul style="list-style-type: none"> ○ విత్తన వ్యాప్తిలో సహాయపడుతుంది, వృక్ష పెరుగుదల మరియు వైవిధ్యాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది. ○ గడ్డిని తొలగించడం ద్వారా ఇతర జాతులకు ఆవాసాలను సృష్టిస్తుంది. • ప్రమాదాలు: <ul style="list-style-type: none"> ○ ఉప్పు వ్యవసాయం, వ్యవసాయం మరియు పశువుల మేత వంటి మానవ కార్యకలాపాలు. ○ నీటిపారుదల కాలువలు నేల లవణీయతను పెంచుతాయి, పర్యావరణ వ్యవస్థపై ప్రభావం చూపుతాయి.
<p>నిక్షయ్ పోషణ యోజన (NPY)</p>	<p>వార్తల్లో ఎందుకు ప్రస్తావించబడింది?</p> <ul style="list-style-type: none"> • కేంద్ర ఆరోగ్య మంత్రిత్వ శాఖ ని-క్షయ్ పోషణ యోజన కింద టీబీ రోగులందరికీ నెలవారీ పోషకాహార సహాయాన్ని చికిత్స సమయంలో రూ.500 నుండి రూ.1,000కి పెంచింది. <p>NPY కి సంబంధించిన అంశాలు:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • పథకం: ఏప్రిల్ 2018లో నేషనల్ హెల్త్ మిషన్ (NHM) కింద ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ (MoH&FW) ప్రారంభించిన NPY (నిక్షయ పోషణ యోజన). • రకం: జాతీయ క్షయ నిర్మూలన కార్యక్రమం (NTEP) కింద కేంద్ర ప్రాయోజిత డైరెక్ట్ బెనిఫిట్ ట్రాన్స్ఫర్ (DBT) పథకం. • లక్ష్యం: క్షయవ్యాధి (TB) రోగులకు పోషకాహార మద్దతు కోసం ఆర్థిక ప్రోత్సాహకాలను అందించడం. • లబ్ధిదారులు: గుర్తించబడిన TB రోగులందరూ ఈ పథకానికి అర్హులు. • అర్హత: <ul style="list-style-type: none"> ○ TB రోగులందరికీ ఏప్రిల్ 1, 2018న లేదా తర్వాత తెలియజేయబడింది. ○ ఇప్పటికే TB చికిత్స పొందుతున్న రోగులు కూడా ఉన్నారు. ○ NIKSHAY పోర్టల్లో నమోదు చేయబడాలి లేదా తెలియజేయాలి. • ప్రయోజనాలు: <ul style="list-style-type: none"> ○ TB వ్యతిరేక చికిత్స సమయంలో గుర్తించబడిన ప్రతి TB రోగికి నెలకు ₹1000/- అందిస్తారు. ○ ప్రోత్సాహకాలు DBT (ప్రాధాన్యంగా ఆధార్-అనుసంధాన బ్యాంక్ ఖాతాల ద్వారా) లేదా ఇన్-వస్తువు ద్వారా పంపిణీ చేయబడతాయి. • కవరేజ్: భారతదేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలు మరియు UTలలో అమలు చేయబడింది.
<p>స్టేట్ ఆఫ్ గ్లోబల్ వాటర్ రిసోర్స్ రిపోర్ట్ 2023</p>	<p>వార్షికో ఎందుకు ప్రస్తావించబడింది?</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2023 స్టేట్ ఆఫ్ గ్లోబల్ వాటర్ రిసోర్స్ రిపోర్ట్ 30 ఏళ్లలో గ్లోబల్ నదులకు 2023 అత్యంత క్షీణించిన సంవత్సరం అని హైలైట్ చేస్తుంది. <p>గ్లోబల్ వాటర్ రిసోర్స్ నివేదిక 2023 స్థితి గురించి:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ప్రపంచ వాతావరణ సంస్థ (WMO) 2021 నుండి వార్షిక నీటి వనరుల నివేదికను ప్రచురించింది, ఇది నీటి వనరుల ప్రపంచ అవలోకనాన్ని అందిస్తుంది. • 2023 నివేదికలోని ముఖ్యాంశాలు: <ul style="list-style-type: none"> ○ వరుసగా ఐదు సంవత్సరాలు సాధారణ కంటే తక్కువ నదీ ప్రవాహాలు మరియు రిజర్వాయర్ ఇన్ఫ్లోలు విస్తృతంగా వ్యాపించాయి. ○ అన్ని హిమానీనద ప్రాంతాలు 2023లో వరుసగా రెండవ సంవత్సరం మంచు నష్టాన్ని నివేదించాయి. ○ హిమానీనదాలు 50 సంవత్సరాలలో అతిపెద్ద భారీ నష్టాన్ని చవిచూశాయి, ప్రపంచవ్యాప్తంగా 600 గిగాటన్ (Gt) కంటే ఎక్కువ నీరు కోల్పోయారు. ○ 6 బిలియన్ల మంది ప్రజలు ఏటా కనీసం ఒక నెల పాటు సరిపడా నీటి వసతిని ఎదుర్కొంటున్నారు, 2050 నాటికి 5 బిలియన్లకు పైగా పెరుగుతారని అంచనా. ○ నీరు మరియు పారిశుధ్యంపై సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యం 6ను సాధించడంలో ప్రపంచం పూర్తిగా వెనుకబడి ఉంది.

అధునాతన గ్లెకేషన్ ముగింపు
ఉత్పత్తులు (AGEలు)

వార్తల్లో ఎందుకు ప్రస్తావించబడింది?

- భారతదేశంలో మధుమేహానికి ప్రధాన కారణం అల్ట్రా-ప్రాసెస్డ్ మరియు ఫాస్ట్ ఫుడ్స్ వినియోగం, అని కొత్త అధ్యయనం వెల్లడించింది.

AGEs కి సంబంధించిన అంశాలు:

- AGEలు (అధునాతన గ్లెకేషన్ ఎండ్ ప్రొడక్ట్స్) హానికరమైన అణువులు, వీటిని గ్లైకోటాక్సిన్స్ అని కూడా పిలుస్తారు, ఇవి లిపిడ్లు మరియు ప్రోటీన్ల గ్లైకేషన్ మరియు ఆక్సికరణ ద్వారా ఏర్పడతాయి.
- గ్లైకేషన్: అణువులు చక్కెరలతో కలిపే ప్రక్రియ.
- ఆక్సికరణ: అణువులు ఆక్సిజన్తో కలిపే ప్రక్రియ.
- AGE లు జీవక్రియ ద్వారా శరీరంలో ఉత్పత్తి చేయబడతాయి, అయితే ప్రాథమిక మూలం ఆహారం.
- గ్రిల్లింగ్, టోస్టింగ్, రోస్టింగ్, బ్రాయిలింగ్ మరియు ఫ్రైయింగ్ వంటి అధిక-ఉష్ణోగ్రత వంట పద్ధతులు ఆహారంలో AGEలను ఉత్పత్తి చేస్తాయి.
- పొగాకు వినియోగం AGEల యొక్క అదనపు మూలం.

ప్రపంచ మానసిక ఆరోగ్య దినోత్సవం

వార్తల్లో ఎందుకు ప్రస్తావించబడింది?

- ప్రపంచ మానసిక ఆరోగ్య దినోత్సవాన్ని ఏటా అక్టోబర్ 10న జరుపుకుంటారు.

ప్రపంచ మానసిక ఆరోగ్య దినోత్సవం గురించి:

- ఇది మొదటగా 1992లో వరల్డ్ ఫెడరేషన్ ఫర్ మెంటల్ హెల్త్ (WFMH) ద్వారా ప్రారంభించబడింది.
- ప్రపంచవ్యాప్తంగా మానసిక ఆరోగ్య సమస్యలపై అవగాహన పెంచడం ఈ రోజు లక్ష్యం.
- ఇది ప్రపంచవ్యాప్తంగా మానసిక ఆరోగ్య సంరక్షణను మెరుగుపరిచే ప్రయత్నాలను ప్రోత్సహిస్తుంది.
- వ్యక్తులు, కుటుంబాలు మరియు సంఘాలపై మానసిక ఆరోగ్యం యొక్క ప్రభావం యొక్క పెరుగుతున్న గుర్తింపును ఈ రోజు హైలైట్ చేస్తుంది.

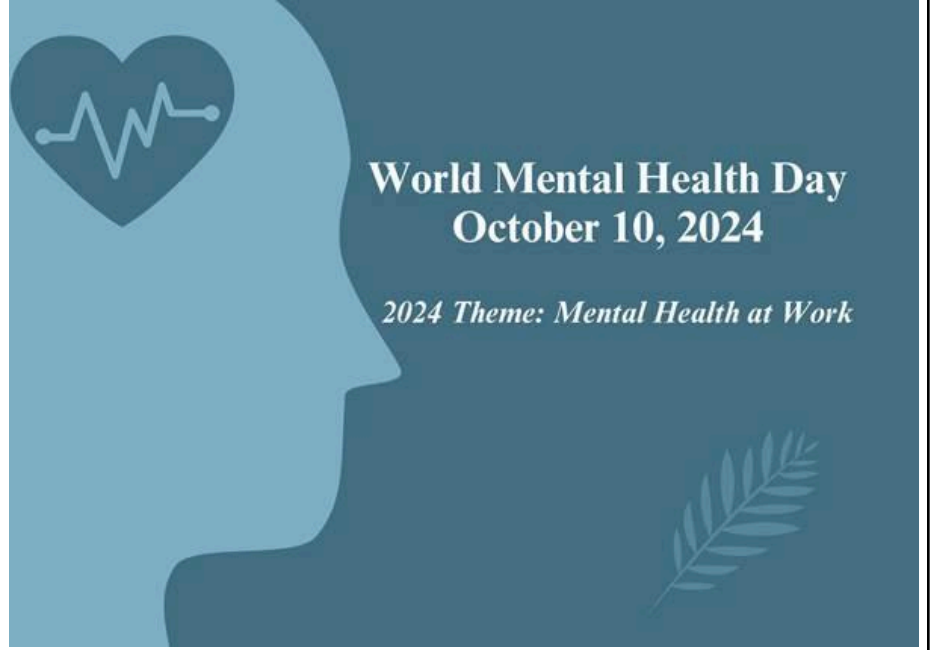
తెలుగు

ADDAPEDIA

To get free Live Classes,
Materials Scan this QR Code &
Download our Adda247 App

Daily Current Affairs Encyclopedia

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.